

СПРАВА «ХОМЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF KHOMENKO v. UKRAINE)

(Заява № 20212/13)

Стислий виклад рішення від 05 жовтня 2023 року

У травні 2011 року заявника побили п'ятеро сусідів біля його будинку. Згідно з актом судово-медичного дослідження він отримав тілесні ушкодження середнього ступеня тяжкості. У період з травня 2011 року до січня 2013 року заявник неодноразово звертався із заявами про порушення кримінальної справи щодо його сусідів для встановлення особи того, хто завдав йому тілесних ушкоджень, і притягнення винних до відповідальності. Октябрський РВ ПМУ УМВС України в Полтавській області (далі – міліція) шість разів відмовляв у порушенні кримінальної справи у зв'язку з відсутністю складу злочину. Усі ці постанови були скасовані прокурорами та судами як передчасні, оскільки працівники міліції не допитали очевидців і лікарів бригади швидкої медичної допомоги, а також не розглянули інші відповідні докази. У січні 2013 року було порушено кримінальне провадження за фактом стверджуваного нанесення тілесних ушкоджень середнього ступеня тяжкості. У листопаді 2014 слідчий міліції закрив кримінальне провадження у зв'язку з відсутністю в діянні складу злочину. Слідчий суддя Октябрського районного суду міста Полтави залишив вказану постанову без змін. Апеляційний суд Полтавської області скасував цю ухвалу та повернув справу на додаткове розслідування. Станом на серпень 2016 року кримінальне провадження усе ще тривало. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на непроведення органами державної влади ефективного розслідування жорстокого поводження, вчиненого приватними особами, або за обставин, які виключають причетність держави. Розглядаючи скаргу заявника, Європейський суд зазначив, що стаття 3 Конвенції вимагає від органів державної влади проведення ефективного офіційного розслідування стверджуваного жорстокого поводження, навіть якщо таке поводження було вчинено приватними особами. Європейський суд вказав на такі суттєві недоліки досудового розслідування у справі заявника як: невжиття необхідних заходів для проведення ретельного розслідування справи, неодноразова безпідставна відмова у порушенні кримінальної справи/реєстрації скарги в Єдиному реєстрі досудових розслідувань, численні недоліки, визнані національними органами влади, безпідставні постанови про закриття справи або зупинення досудового розслідування. Посилаючись на свою попередню практику у справах проти України, Європейський суд дійшов висновку, що проведене у цій справі розслідування не відповідало критерію ефективності та констатував порушення статті 3 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує заяву прийнятною;

2. Постановляє, що ця заява свідчить про порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з непроведенням ефективного розслідування жорстокого поводження, вчиненого приватними особами, або за обставин, які виключають причетність представників держави;

3. Постановляє, що: (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику суму, зазначену в таблиці у додатку; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».